

Kaketoe drumt voor vrouwtjes, de mens ook?

RITME EN RODE WANGEN

Drumende kaketoos uit Australië stellen het nut van muziek voor de mens ter discussie.

Dirk Waterval

Met zijn snavel bijt hij een twijgje tot een bladerloos drumstokje van gemiddeld 20 centimeter, waarna zijn drumconcert voor vrouwelijk publiek begint. De palmkaketoe uit Noord-Australië kan ritmisch op boomstronken slaan met eigenhandig gefabriceerd gereedschap. Dat schrijven biologen vandaag in vakblad *Science Advances*.

De biologen pleiten daarmee voorzichtig voor een omslag in denken over muziek: wellicht is muzikaliteit niet ontstaan om de groep bij elkaar te houden, maar om de vrouwtjes te imponeren. Hierover woedt momenteel een vurig debat in de muziekwetenschappen. Een van de ideeën is dat talent voor ritme evolueerde om samen te kunnen dansen en zingen.

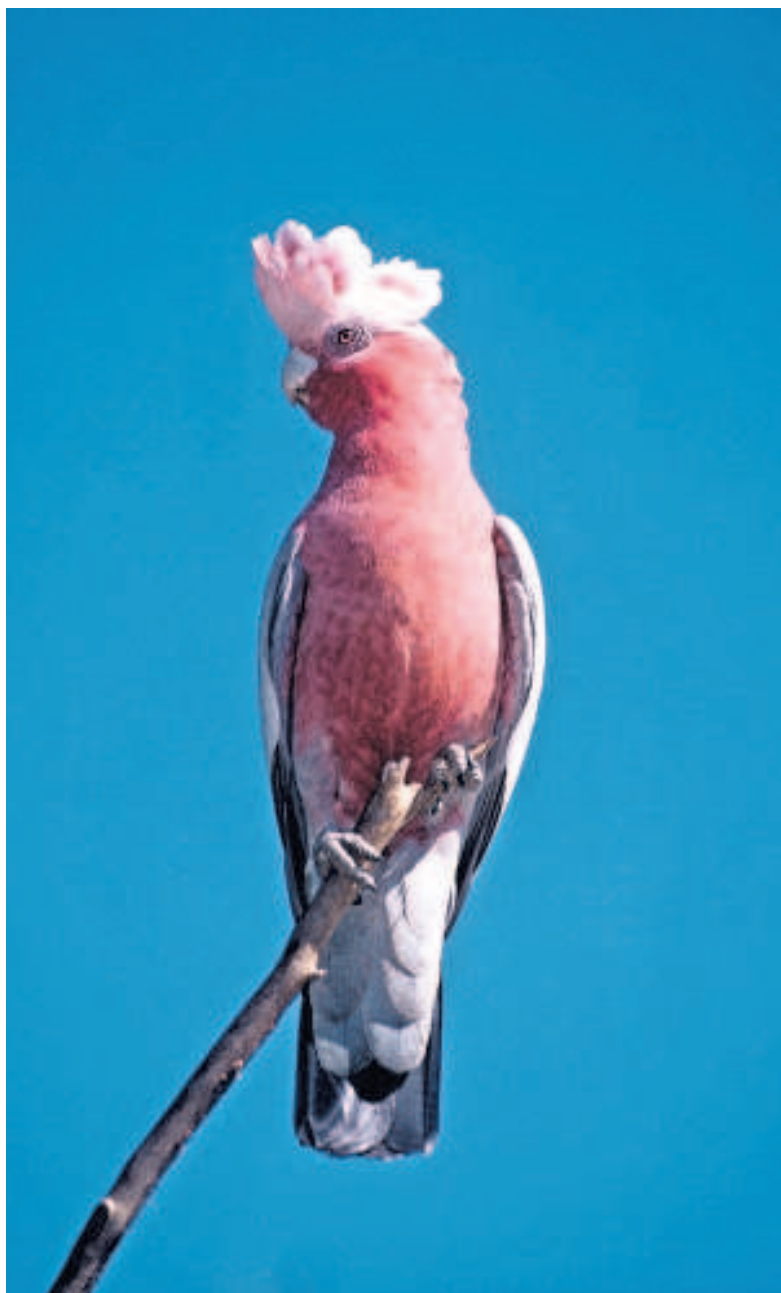
Dat klinkt als een futilliteit voor de oermens en zijn barre bestaan op de steppe, maar kon belangrijk zijn om de groep bij elkaar te houden. Die

werd al snel te groot om met iedereen een persoonlijke band te onderhouden. Maar, stellen de Australiërs nu, het zou kunnen dat gevoel voor ritme al eerder ontstond, en wel om aandacht van het andere geslacht te trekken. Eenmaal in het brein verankerd, kon de mens zijn muzikaliteit vervolgens inzetten voor groepsactiviteiten.

Beat

Kijk maar naar die zwarte gekuifde kaketoe met rode wangen, waarvan de biologen er achttien in het wild volgden. Heel precies kan die maat houden wanneer hij met een takje in zijn poot op de ondergrond slaat. Maar niet met een gemêleerde groep om zich heen. Hij speelt in zijn eentje, vooral voor geïnteresseerde vrouwen. De mannetjes geven geen kik op de beat van de buurman. Al komt dat wellicht ook doordat het drumgeluid niet verder dan honderd meter draagt, terwijl het dichtstbijzijnde mannetje al snel 170 meter verderop woont.

Net als de mens kennen de kaketoos een individuele drumstijl – langzaam en gelijkmatig of juist wild en variërend in tempo. Bovendien spelen ze slechts in bepaalde context, niet lukraak uit verveling. “Wat leuk was om te zien: de palmkaketoes bloosden bij die versierpogingen”, meldt hoofdonderzoeker Robert Heinsohn. “Ze tonen dan de rode vlakken op hun

Kaketoos drummen in een bepaalde context, niet lukraak uit verveling. FOTO HH

wangen, die ineens een stuk feller worden.”

Luisterexperimenten

Hoogleraar muziekcognitie Henkjan Honing van de UvA is niet direct overtuigd. Zijn bezwaar: hoewel de kaketoos een takje met regelmaat kunnen neerslaan, zegt dat niet dat ze daar ook ‘muziek in horen’. Heel veel dieren bewegen hun ledematen immers met een soort regelmaat, bijvoorbeeld tijdens het zwemmen of vliegen. “Wil je uitspraken doen over al dan niet aanwezige muzikaliteit, dan moet je meten of die dieren ook aanslaan op dat ritme, of ze ‘de beat’ kunnen voelen en gewaarworden. Dat is hier niet onderzocht.”

Misschien zijn de vrouwtjes gewoon onder de indruk van de klank en niet zozeer het ritme. Of zijn ze aangetrokken door de bewegingen van het mannetje. Zelf onderzocht Honing dat beatgevoel in luisterexperimenten bij de grasparkiet, familie van de kaketoe. “Die hadden moeite de beat te generaliseren, ze hoorden het tikken van een metronoom als opzichzelfstaande geluidjes.”

Precies dit gaat Heinsohn daarom binnenkort onderzoeken in de jungle. “We zullen voor de vrouwtjes dan regelmatige en onregelmatige beats afspelen, om te zien of ze hier verschillend op reageren.”

ADVERTENTIE

“Ik laat al mijn gasten hun dag graag goed beginnen.”
Folkert, Food & Beverage

NH that's me

NH
HOTELS

Always a pleasure

nh-hotels.com

SCHADELIJKE STOF

School ontruimd na vreemde geur

Bij het Martinuscollege in het Westfriese Grootebroek is een jongen aangehouden die mogelijk met een schadelijke stof heeft gespoten. Gisteren werden 33 leerlingen en enkele docenten onwel nadat in de school een ‘vreemde geur’ was geroken. De rol van de jongen, vermoedelijk een leerling van de school, wordt onderzocht. De politie sluit niet uit dat meer aanhoudingen volgen. De school werd ontruimd, maar er werden geen gevaarlijke stoffen aangetroffen. ANP

TIJDELIJKE WOONUNIT

Lastpakken naar vreemde huizen

In Rotterdam zijn gisteren elf ‘Skaeve Huse’ geopend, woonunits voor mensen die zo veel overlast veroorzaken dat ze niet te handhaven zijn in een gewone woonwijk. Bewoners verhuizen niet onder dwang, maar gaan vrijwillig naar de woonunits in de buurt van Rotterdam The Hague Airport. *Skaeve Huse* is bedacht in Denemarken. Letterlijk betekent de term ‘vreemde huizen’. De woonunits zijn een tijdelijke oplossing. Het is de bedoeling dat mensen uiteindelijk terugkeren naar een normale woonomgeving. ANP

OPRUIMING

Gele praatpaal te koop voor 299 euro

Van de 3300 gele praatpalen die vanaf zaterdag buiten werking worden gesteld, zijn er 500 beschikbaar voor verkoop aan geïnteresseerden. De palen zijn vanaf 1 juli te bestellen op koopeenpraatpaal.nl à 299 euro. Dit meldt Ecoleon, de organisatie die zorg draagt voor herbestemming van de praatpalen. Enkele palen worden geschonken aan musea die een link hebben met verkeer of telecom, zoals het Daf Museum en het Openluchtmuseum in Arnhem. ANP

BIERFRAUDE

Fiod stuit op verdachte vaatjes

In vijf steden heeft de Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst (Fiod) gisteren huizen doorzocht vanwege bierfraude met Heineken en Amstel. In Nijkerk, Putten, Rotterdam, Heusden en Linne werden huizen doorzocht en administratie en bierdoppen in beslag genomen. De verdachten zouden merkloos bier als Heineken en Amstel hebben verkocht. Dat deden ze door met merkloos bier gevulde biervaten te voorzien van die merknamen en logo's. Daarbij is er geen gevaar geweest voor de volksgezondheid, aldus de Fiod. ANP